

**College financieel toezicht
Curaçao en Sint Maarten**

Aan
De Gouverneur van Aruba

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081
Telefax (+5999) 4619088

Adres kantoor Sint Maarten
Convent Building 26
Frontstreet, P.O. Box 686
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331
Telefax (+1721) 5430379
E-mail info@cft.an
Internet www.cft.an

Contactpersoon
Kees van Nieuwamerongen
Datum
12 september 2014
Ons kenmerk
Cft 201400141

Telefoonnummer
+5999 461 9081
E-mail
info@cft.an
Uw kenmerk
KabGano.RA-14/0012

Pagina
1/2

Bijlagen
-

Onderwerp
Kernpunten onderzoek begroting Aruba 2014

Op 20 juli is op verzoek van de Gouverneur van Aruba door het secretariaat van het Cft een tussenrapport uitgebracht over de financiële situatie van Aruba. Op 12 september is het eindrapport met daarin een beoordeling van de begroting 2014 en de meerjarencijfers aan de Gouverneur van Aruba overhandigd. Hieronder volgt een opsomming van de kernpunten van dit eindrapport.

- De laatste vijf jaar is de schuld van Aruba verdubbeld van 40% naar 80% BBP, vooral door sterk stijgende personeelsuitgaven en achtergebleven belastingopbrengsten (mede door de verlaging van de BBO). Dit heeft geleid tot aanzienlijke financieringstekorten (7,2% in 2013) en een verdubbeling van de rentelasten (Afl 190 miljoen in 2014, 14% van de totale uitgaven). Tegelijkertijd hebben de sociale fondsen sterk ingeteerd op de reserves en zijn ook daar urgente maatregelen noodzakelijk.
- De regering Eman II heeft bij haar aantreden vorig jaar een *balanced budget akkoord* gesloten om het financieringssaldo en de schuldquote weer terug te brengen tot houdbare niveaus. Hierin is een meerjarig pad afgesproken met als doel in 2018 weer tot begrotingsevenwicht te komen. In de begroting 2014 is een pakket aan maatregelen opgenomen. Het financieringstekort daalt hiermee van 7,2% in 2013 naar 4,9% in 2014.
- De begroting 2014 is volgens het secretariaat echter niet volledig en moet door middel van een begrotingswijziging worden aangepast met totaal Afl 209 miljoen. Dit betreft zowel een eenmalige vermogensdotatie aan het pensioenfonds van Afl 170 miljoen als onderdeel van het hervormingspakket, alsmede gemiste besparingen als gevolg van vertraging in de uitvoering van diverse maatregelen.

- Daarmee komt het financieringstekort in 2014 uit op 9,3% in plaats van 4,9% en zal de schuld hierdoor toenemen tot 80,7% BBP in 2014.
- Daarnaast dient nog in 2014 concrete invulling en uitwerking te worden gegeven aan 1) de hervorming van de pensioenwetgeving en 2) de invoering van de bestemmingsheffing AZV ('health tax').
- De aandacht moet nu vooral gericht worden op de maatregelen om de begroting in de periode tot 2018 in evenwicht te brengen. Op basis van de gecorrigeerde begroting 2014 en de huidige meerjarencijfers zal de schuld zonder aanvullende maatregelen verder stijgen tot 84,9% in 2018.
- Bovenop het huidige pakket aan maatregelen zullen aanvullende maatregelen genomen moeten worden oplopend tot structureel Afl 265 miljoen in 2018. Het secretariaat adviseert om deze maatregelen nu voor te bereiden en in de begrotingswijziging 2014 te presenteren. Daarnaast zal de autonome groei van de uitgaven op de lange termijn beheerst moeten worden. Vooral de personeelsuitgaven (51% van de totale uitgaven) en de autonome groei hiervan door de verouderde bezoldigings- en loonaanpassingssystematiek drukken zwaar op de begroting, alsmede in toenemende mate de zorguitgaven vanwege de vergrijzingproblematiek.
- De aanpak van de personeelskosten als gedeeltelijke invulling van de te nemen maatregelen ligt daarmee voor de hand. Op het gebied van de zorg is de introductie van vraagbeperkende maatregelen (in de vorm van eigen risico en eigen bijdragen) een mogelijke oplossing. Daarnaast kan gedacht worden aan een verhoging van de BBO (1% levert Afl 60 miljoen op). Tevens is het raadzaam om de vermogens van de fondsen zo snel mogelijk aan te zuiveren en wettelijke reserves te waarborgen.
- Zelfs als begrotingsevenwicht in 2018 behaald zal worden, zal het een flink aantal jaren duren voordat de overheidsschuld zal zijn terug gebracht tot internationaal aanvaardbare normen. Het tempo waarin de schuld kan afnemen, hangt af van de mate waarin Aruba er in slaagt in de periode na 2018 overschotten te realiseren. Een overschot zal overigens ook noodzakelijk zijn om op afzienbare termijn te komen tot een schuldniveau waarbij belangrijke investeringen weer mogelijk zijn en de aankomende vergrijzing kan worden opgevangen.
- Het financieel beheer is niet op orde en behoeft versterking op de kortst mogelijke termijn. De beschikbare cijfers van de openbare financiën blijken zeer moeilijk te controleren op juistheid en volledigheid. Dat leidt ertoe dat de jaarrekening van het land geen accountantsverklaring kan krijgen. Daarnaast ontstaat hierdoor het risico dat er diverse financiële constructies buiten de begroting om plaats kunnen vinden. Het secretariaat is voorstander van gezamenlijke initiatieven ter verbetering van het financieel beheer binnen het Koninkrijk.